

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 500/2018 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om kringgående av socialskydds- och pensionsavgifter

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftligt spørgsmål KK 500/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Satu Taavitsainen/sd:

Varför har arbetarskyddsmyndigheten, som borde övervaka att arbetsavtalslagen följs, inte ingripit mot de i motiveringen avsedda missförhållandena,

om arbetarskyddsmyndigheten har utrett saken och kommit till slutsatsen att kännetecknen för en anställning inte uppfylls, på vilka grunder har man kommit fram till detta,

vilka åtgärder ämnar ministern vidta för att utreda om dessa frilansare är i ett anställningsförhållande,

har ministern räknat ut hur mycket socialskydds- och pensionsavgifter som förblir obetalda i Finland på grund av sådana företag som tvingar till frilansförhållanden och

vad kan, enligt ministrarnas uppfattning, en sådan utveckling leda till då företagen kringgår arbetsavtalslagen och låter bli att betala socialskydds- och pensionsavgifter?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Arbetarskyddsmyndigheten övervakar att arbetslagstiftningen följs, det vill säga rättigheterna för arbetstagare i arbets- eller tjänsteförhållande eller som arbetar med därmed jämförbara uppgifter. Arbete som gjorts med frilansavtal eller som privatföretagare hör inte till arbetarskyddsmyndighetens tillsynsbehörighet.

Den som låter utföra arbetet och den som utför arbetet kan, inom ramen för den avtalsfrihet som lagstiftningen säkerställer, avtala om huruvida arbetet utförs i ett anställningsförhållande eller på något annat sätt, till exempel med frilansavtal eller som företagare. Då betalas ersättning för utfört arbete och den som låter utföra arbetet behöver inte sköta skyldigheter som hör till arbetsgivaren som pensions- och andra socialskyddsavgifter.

Att låta utföra arbete med olika frilansavtal och som företagare har blivit vanligare under de senaste åren, vilket också framfördes i det skriftliga spørgsmålet. Arbetarskyddsmyndigheten kan utreda en frilansares eller företagares arbetsrättsliga ställning på dennes begäran. Arbetarskyddsmyndigheten kan utreda om en person som verkar som frilansare, företagare eller med något annat

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 500/2018 rd

uppdraagsavtal de facto kan likställas med en arbetstagarare. Om arbetarskyddsmyndigheten på basen av sin utredning anser att en person kan likställas med en arbetstagarare har myndigheten behörighet enligt arbetarskyddstillsynen i förhållande till personens arbetsgivarare. Utgångspunkten är att situationen granskas enligt arbetsavtalslagen och det avtal om att utföra ett arbete eller annat uppdraag som ingåtts mellan den som låter utföra arbetet och den som utför arbetet.

Enligt den allmänna tolkningen av arbetsavtalslagen är det fråga om ett anställningsförhållande när en person personligen förbinder sig att utföra arbete för arbetsgivararens räkning under arbetsgivararens ledning och övervakning mot lön eller annat vederlag. De viktigaste kännetecknen för att ett anställningsförhållande ska uppfyllas har ansetts vara arbetsgivararens arbetsledningsrätt och det att arbetstagararen genom arbetsavtalet förbinder sig att personligen utföra det avtalade arbetet. För dem som arbetar med frilansavtal eller som företagare är de vanligaste kännetecknen att arbetet utförs självständigt samt möjligheten att om man så vill använda en vikarie för att utföra arbetet eller att låta en samarbetspartner utföra arbetet så länge som resultatet motsvarar det som man kommit överens om med uppdraagsgivararen. Frilans- och uppdraagsgivaravtal kan vara mycket olika till sitt innehåll, varför det i slutändan handlar om en helhetsbedömning av innehållet i avtalet och av omständigheterna i varje enskilt fall.

Att utföra arbete med frilans-, uppdraagsgivar- eller något annat avtal eller som företagare orsakar i princip inte några bortfall av skatte-, pensions eller socialskyddsavgifter. För varje arbetsform gäller egna skyldigheter som arbetsgivararen, företagaren eller en någon annan avgiftsskyldig måste uppfylla. I princip är det möjligt att undvika samhällseliga förpliktelser i all ekonomisk verksamhet men risken att bli fast för att ha försummat skyldigheter som hör till arbete är mycket stor. Regeringen har som ett led i strategin för att bekämpa grå ekonomi och ekonomisk brottslighet fäst särskild uppmärksamhet vid att förpliktelser som hör till samhället sköts. Ett exempel på det här är det nationella inkomstregistret som tas i bruk 1.1.2019. Ett syfte med registret är att säkerställa korrekt inflöde i realtid av skatteavgifter och andra förpliktelser som beror på arbete.

Helsingfors 20.12.2018

Social- och hälsovårdsminister Pirkko Mattila